

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
บทคัดย่อ	ก
ABSTRACT	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญแผนภาพ	ฎ
สารบัญภาพภาคผนวก	ฏ
สารบัญตารางภาคผนวก	ณ
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
คำถามการวิจัย	6
วัตถุประสงค์การวิจัย	6
สมมติฐานการวิจัย	6
ขอบเขตการวิจัย	7
คำนิยามศัพท์เฉพาะ	9
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	11
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	12
แนวคิดการบริจาคโลหิต	13
แนวคิดปัจจัยที่ส่งเสริมการบริจาคโลหิต	24
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโลหิตและการบริจาคโลหิต	36
ทัศนคติ	41
แรงจูงใจ	45
การสนับสนุนทางสังคม	54

หัวเรื่อง	หน้า
การรับรู้ประโยชน์การบริจาคโลหิตและข่าวสารการขาดแคลนโลหิต	61
ปัญหาและอุปสรรคในการบริจาคโลหิต	69
พฤติกรรมตั้งใจบริจาคโลหิต	71
จำนวนครั้งของการบริจาคโลหิต	86
แนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบและการพัฒนารูปแบบ	87
ความหมายของรูปแบบ	87
ความหมายของการพัฒนา	89
วิธีการสร้างรูปแบบ	89
การสร้างรูปแบบการส่งเสริมการบริจาคโลหิตของประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด	90
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบ	105
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริจาคโลหิต	107
บริบทของจังหวัดร้อยเอ็ด	109
กรอบแนวคิดการวิจัย	116
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	118
ขั้นตอนที่ R 1 : ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริจาคโลหิต ของประชาชน จังหวัดร้อยเอ็ด	119
ขั้นตอนที่ 2 D 1 : การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการบริจาคโลหิต ของประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด	125
ขั้นตอนที่ 3 R 2 : การทดลองและประเมินผลการใช้รูปแบบการส่งเสริมการบริจาค โลหิต ของประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด	130
ขั้นตอนที่ 4 D 2 : การนำเสนอรูปแบบการส่งเสริมการบริจาคโลหิต ของประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด	136
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	139
ขั้นตอนที่ 1 : ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่มีผลต่อการบริจาคโลหิต ของประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด	139

หัวเรื่อง	หน้า
ขั้นตอนที่ 2 : ผลการพัฒนา รูปแบบการส่งเสริมการบริจาคโลหิต	
ของประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด	152
ขั้นตอนที่ 3 : ผลการประเมินและทดลองใช้รูปแบบการส่งเสริมการบริจาคโลหิต	
ของประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด	159
ขั้นตอนที่ 4 : ผลการนำเสนอรูปแบบการส่งเสริมการบริจาคโลหิต	
ของประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด	174
บทที่ 5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ	175
วัตถุประสงค์การวิจัย	175
สมมติฐานการวิจัย	175
สรุปผลการวิจัย	176
อภิปรายผล	178
ข้อเสนอแนะ	187
บรรณานุกรม	188
ภาคผนวก	208
ภาคผนวก ก	209
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย (แบบสอบถามฉบับที่ 1)	210
แบบทดสอบก่อนและหลังอบรม (แบบทดสอบฉบับที่ 2)	219
ภาคผนวก ข	223
แบบประเมินชุดกิจกรรมโดยผู้เชี่ยวชาญ	224
แบบประเมินการอบรมสุนทรียสนทนาเพื่อการบริจาคโลหิต	225
แบบประเมินการคืนข้อมูลวิจัย	228
ภาคผนวก ค	229
รายชื่อสมาชิกเครือข่ายบริจาคโลหิตอำเภอเมืองสรวง	230
ภาคผนวก ง	235
ชุดกิจกรรมการฝึกอบรมและแผนการให้ความรู้ รูปแบบการส่งเสริม	
การบริจาคโลหิตของประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด	235

หัวเรื่อง

หน้า

ภาคผนวก จ รูปภาพที่เกี่ยวกับกระบวนการวิจัย	319
ประวัติผู้วิจัย	337

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

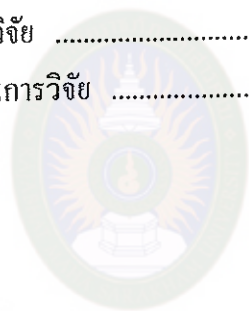
สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ข้อมูลประชากรจังหวัดร้อยเอ็ดจำแนกตามเพศรายอำเภอ	112
2 ข้อมูลประชากรจังหวัดร้อยเอ็ดจำแนกตามเพศและกลุ่มอายุ	113
3 แสดงสรุปวิธีดำเนินการวิจัยตอนที่ 1 การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการส่งเสริม การบริจาคโลหิตของประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด	125
4 แสดงสรุปวิธีดำเนินการวิจัยตอนที่ 2 สร้างและพัฒนารูปแบบการส่งเสริม การบริจาคโลหิตของประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด	129
5 แสดงสรุปวิธีดำเนินการวิจัยตอนที่ 3 การทดลองและประเมินผลการใช้ รูปแบบการส่งเสริมการบริจาคโลหิตของประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด	135
6 แสดงวิธีดำเนินการวิจัยตอนที่ 4 การนำเสนอรูปแบบการส่งเสริม การบริจาคโลหิตของประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด	137
7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าความเบ้ (Skewness) และค่าความโด่ง (Kurtosis) ของตัวแปรอิสระ	142
8 จำนวนและร้อยละของข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	142
9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสถิติ F ที่ใช้ทดสอบเปรียบเทียบ ความแตกต่าง ของผลรวมคะแนนตัวแปรอิสระ แต่ละตัวแปรระหว่าง กลุ่มที่เคยและไม่เคยบริจาคโลหิต	145
10 ปัจจัยที่สามารถจำแนกกลุ่มผู้ที่เคยบริจาคโลหิตและไม่เคยบริจาคโลหิต	146
11 ค่าสัมประสิทธิ์จำแนกประเภทของตัวแปรในสมการจำแนกประเภท กลุ่มที่เคยและไม่เคยบริจาคโลหิต ในรูปคะแนนมาตรฐาน และคะแนนดิบ	146
12 ค่าสถิติต่าง ๆ ที่ใช้ในการตัดสินใจ จำแนกประเภทกลุ่มผู้ที่เคย และไม่เคยบริจาคโลหิต	147
13 ผลการคาดประมาณการจำแนกกลุ่มที่ไม่เคยบริจาคโลหิต และเคยบริจาคโลหิต	148

14	คะแนนประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อกิจกรรมตามรูปแบบ การส่งเสริมการบริจาคโลหิตของประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด	157
15	ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D$) ความคิดเห็นต่อกิจกรรม ในรูปแบบการส่งเสริมการบริจาคโลหิต ของประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด	158
16	จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	162
17	ร้อยละการตอบคำถามถูกต้อง ก่อนอบรม หลังอบรมทันที และหลังอบรม 14-28 วัน จำแนกรายข้อ	163
18	ค่าเฉลี่ยทัศนคติต่อการบริจาคโลหิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ก่อนอบรม หลังอบรมทันที และหลังอบรม 14 -28 วัน จำแนกรายข้อ และระดับความคิดเห็น	167
19	จำนวนและร้อยละการปฏิบัติตัวเกี่ยวกับการบริจาคโลหิตก่อนอบรม หลังการอบรมทันที และหลังอบรม 14-28 วัน	169
20	การเปรียบเทียบผลของการใช้รูปแบบการส่งเสริมการบริจาคโลหิต ของประชาชน จังหวัดร้อยเอ็ดก่อนอบรม หลังอบรมทันที และหลังอบรม 14-28 วัน	170
21	สรุปผลการประเมินการอบรมสุนทรีย์สนทนาเพื่อการบริจาคโลหิต	172
22	สรุปผลการประเมินการนำเสนอรูปแบบการส่งเสริมการบริจาคโลหิต ของประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด	174

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
1 ลำดับชั้นความต้องการของมนุษย์ตามทฤษฎีการจูงใจของมาสโลว์	48
2 โมเดลแสดงความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ในทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล	77
3 The Theory of Planned Behaviour (Ajzen, 1991)	80
4 ขั้นตอนการสร้างรูปแบบ (Model)	83
5 แผนที่จังหวัดร้อยเอ็ด	111
6 กรอบแนวคิดการวิจัย	117
7 แสดงกรอบดำเนินการวิจัย	138

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

สารบัญภาพภาคผนวก

ภาพภาคผนวกที่	หน้า
1 รูปภาพลักษณะของยาบำรุงธาตุเหล็ก ประกอบแผนการให้ความรู้เกี่ยวกับ การดูแลสุขภาพร่างกายให้เหมาะสมต่อการเป็นผู้บริจาคโลหิตอย่างสม่ำเสมอ	309
2 ภาพอาหารที่เหมาะสมกับผู้บริจาคโลหิต	309
3 ภาพตัวอย่างกิจกรรมที่แสดงถึงการมีจิตสาธารณะ	310
4 ภาพแสดงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เมื่อคนที่ไม่มิจิตสาธารณะ ได้ปล่อยของเสียลงสู่น้ำลำคลอง	311
5 ภาพการมีจิตสาธารณะและความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม เช่นการบริจาคโลหิต การเลือกตั้ง เป็นต้น	311
6 ภาพการมีจิตสาธารณะและความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม เช่น การร่วมกิจกรรมเก็บขยะ นักเรียนรับผิดชอบต่อน้ำที่ของตนเองตามที่ได้รับ มอบหมายจากครู เป็นต้น	312
7 ภาพการมีจิตสาธารณะและความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม เช่นการดูแล สิ่งที่เป็นของส่วนรวม เช่น ตู้โทรศัพท์ ถนน หรือการปลูกป่าชายเลน เป็นต้น	312
8 ภาพถ่ายภายในหน่วยรับบริจาคโลหิตเคลื่อนที่ ณ หอประชุมอำเภอ เมืองสรวง จังหวัดร้อยเอ็ด	320
9 ภาพประชาชนกำลังตอบแบบสอบถาม เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูล วิจัย ชั้นตอนที่ 1	320
10 ภาพผู้วิจัยขณะสนทนากลุ่ม ประชาชน อายุ 17 – 60 ปี เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยระยะที่ 1 (กลุ่มที่ 1)	321
11 ภาพผู้วิจัยขณะสนทนากลุ่ม ประชาชน อายุ 17 – 60 ปี เพื่อการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยระยะที่ 1 (กลุ่มที่ 2)	321
12 ภาพผู้อำนวยการ โรงพยาบาลเมืองสรวง ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ร่วมสนทนากลุ่ม	322
13 ภาพผู้เชี่ยวชาญ และนักวิชาการ กำลังสนทนากลุ่ม	322

14 ภาพผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ร่วมกันระดมสมอง	323
15 ภาพผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ร่วมกันถ่ายภาพ หลังจากการประชุมเชิงปฏิบัติการ	323
16 ภาพการจัดที่นั่งสำหรับการจัดอบรมสุนทรียสนทนา เพื่อการบริจาคโลหิต	324
17 ภาพผู้เข้าอบรมสุนทรียสนทนาเพื่อการบริจาคโลหิต เข้านั่งประจำที่ หลังจากลงทะเบียนเข้าร่วมอบรม	324
18 ภาพขณะทำงานกำลังตรวจคำตอบในแบบสอบถามก่อนการอบรม และภาพของอาจารย์วิทยากรกำลังนั่งรอกลุ่ม	325
19 ภาพผู้เข้าอบรมสุนทรียสนทนาเพื่อการบริจาคโลหิต นั่งล้อมวงรับประทานอาหารกลางวัน	325
20 ภาพอาจารย์ผู้ทำหน้าที่กระบวนกร กำลังเล่าเรื่องคุณยายชาวม้ง	326
21 ภาพอาจารย์ที่ทำหน้าที่กระบวนกร กำลังนำผู้เข้าอบรม สู่การทำสมาธิ เพื่อเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียน	326
22 ภาพวิทยากรกำลังฝึกทักษะการออกกำลังกาย แบบยืดเหยียด กล้ามเนื้อให้กับผู้เข้าอบรม	327
23 ภาพวิทยากรกำลังฝึกทักษะการออกกำลังกาย แบบยืดเหยียด กล้ามเนื้อให้กับผู้เข้าอบรม	327
24 ภาพผู้วิจัยและคณะทำงาน แจกเอกสารประกอบการอบรม ในแต่ละช่วงของการอบรม	328
25 ผู้เข้าอบรมกำลังทำแบบทดสอบ หลังการอบรมทันที	328
26 ผู้วิจัยกำลังนัดหมายการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป	329
27 ภาพผู้เข้าอบรมร่วมเป็นจิตอาสาดูแลในหน่วยเคลื่อนที่ ร่วมกับ บุคลากรของหน่วยเคลื่อนที่ ณ หอประชุมอำเภอเมืองสระบุรี	329
28 ภาพผู้เข้าอบรมสุนทรียสนทนา ร่วมเป็นจิตอาสาดูแล ผู้บริจาคโลหิตในภาพเป็นผู้บริจาคโลหิตครั้งแรก	330

29	ภาพผู้อบรมสุนทรียสนทนา ช่วยเจ้าหน้าที่ดูแลผู้บริจาคโลหิต	330
30	ภาพผู้เข้าอบรมสุนทรียสนทนาเพื่อการบริจาคโลหิต เข้าร่วมบริจาคโลหิตโดยสมัครใจ	331
31	ภาพผู้บริจาคโลหิตคนนี้เข้าร่วมบริจาคโลหิต หลังจากมีกลุ่ม ชักชวนให้เข้าร่วมบริจาคโลหิต เป็นครั้งแรกในชีวิต	331
32	ภาพผู้วิจัยและจิตอาสาช่วยดูแลผู้บริจาคโลหิต ในภาพนี้ผู้เข้าอบรม กำลังบริจาคโลหิตเป็นครั้งแรก	332
33	ภาพการเข้าสู่การตั้งวงสุนทรียสนทนาหลังบริจาคโลหิต ด้วยเพลงดั่งดอกไม้บานและมีท่าทางประกอบเพลง	332
34	ภาพกระบวนการและผู้เข้าร่วมวงสุนทรียสนทนาหลังบริจาคโลหิต กำลังเชื่อมโยงสมาชิกเข้าสู่บทเรียน	333
35	ภาพกระบวนการกำลังนำเชื่อมโยงเข้าสู่การเรียนรู้ร่วมกัน โดยให้เริ่มช่วยกันหามองป้ายชื่อตนเองและเพื่อน ๆ	333
36	ภาพผู้เข้าอบรมนั่งประจำที่หลังได้ป้ายชื่อตนเอง นำมาป้ายชื่อ ห้อยคอตนเองไว้	334
37	ภาพผู้เข้าร่วมอบรมสุนทรียสนทนาหลังบริจาคโลหิต กล่าวแสดงความรู้สึกของตนเอง	334
38	ภาพผู้วิจัยและผู้เข้าอบรม ร่วมระดมสมองเพื่อหาข้อสรุป ในการนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อการเป็นเครือข่ายบริจาคโลหิตที่ยั่งยืน	335
39	ภาพประธานเครือข่ายบริจาคโลหิต และเลขานุการของเครือข่าย กำลังช่วยกันจับฉลากของขวัญให้สมาชิก	335
40	ภาพผู้วิจัยคืนข้อมูลการวิจัย ให้กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในเวทีการประชุมคณะกรรมการสมัชชาสุขภาพจังหวัดร้อยเอ็ด ณ ห้องประชุมลีลาวดี สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด	336
41	ภาพถ่ายรวมกลุ่มหลังการคืนข้อมูลวิจัย รูปแบบการส่งเสริม การบริจาคโลหิตของประชาชนจังหวัดร้อยเอ็ด ณ ห้องประชุม ลีลาวดี สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดร้อยเอ็ด	336